

ויקרא (452)

ויקרא אַל מִשָּׁה (א.א)

כידוע, האות א' שבסוף המילה "ויקרא" נכתבת קטנה. ידוע הסברו של בעל הטורים, שקוטנה של הא' קשור לענוותנותו של משה, היינו, על ידי הקטנת האות הא', המילה נדמית כאילו כתוב "ויקר", בדרך מקרה, כביכול בא משה לומר שהתגלות הקב"ה אליו היא באקראי בלבד, ולא בדרך קבע. לפי הסבר אחר (לעתים מובא בשם רבי משה לייב מסאסוב ולעתים בשם גדולי חסידות אחרים), האל"ף הקטנה במילה "ויקרא" מלמדת אותנו מוסר השכל כללי: על ידי הקטנת האל"ף, נוצר מצב שבו במבט ראשון, המילה נראית כאילו כתוב "ויקר", לשון מקרה ואקראי, אך כשמתבוננים במילה ביתר דקדוק ואז רואים גם את האל"ף המילה השלמה היא "ויקרא", קריאה מאת הקב"ה; וכך גם המאורעות השונים החולפים עלינו בימי חיינו, פעמים רבות נראים לכאורה ובמבט שטחי וראשוני כאילו הם יד המקרה ("ויקר"), אך בהתבוננות לעומק, יש בהם קריאה של הקב"ה אלינו.

פִּי כָל שְׂאֵר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לָהּ (ביא)
טעם מעניין בדרך דרוש, הביא הגאון רבי חיים מוורידבורג, אחי המהר"ל מפראג, בעל "ספר החיים": השם יתברך שונא מי שאין פיו וליבו שווים, והנה, הדבש יפה לפה ורע ללב ואילו השאור יפה ללב ורע לפה, על כן ריחקם מעל גבי המזבח! פירוש אחר בדרך דרוש, נהג לומר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל: ה'שאור' הוא רמז לפנים 'חמוצות' (כדרך השאור שהוא מחמיץ), ואילו הדבש הוא סמל למתיקות ועריבות. והנה, מי ששואף להיות 'אדם השלם', עליו לדעת מתי עליו לאחוז במידת ה'שאור' ולהזעיף פנים, כאשר נתקל בעוברי עבירה, ומתי להראות פנים שוחקות ומתק שפתיים, כאשר עושים את רצונו יתברך. מי שיודע לנהוג כך כשצריך, ואחרת כשצריך, הוא האדם השלם. לעומת זאת, מי שהוא בבחינת 'כל שאור', דהיינו: כולו חמיצות והזעפת פנים אף כלפי שומרי מצוות ועושי רצון ה', או מי שהוא בבחינת 'כל דבש', כלומר: כולו מתיקות והארת פנים אף כלפי עוזבי תורה חלילה, עליו הכתוב אומר: "לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לָהּ"
ספר "ושלל לא יחסר"

וְכָל מִנְחָתְךָ בְּמִלַּח תִּמְלַח (ביג)

מה ענין מלח אצל קרבן.

כתב בעל החינוך: משרשי מצות הקרבן להכשיר וליישר נפש המקריב אותו, ועל כן, לעורר נפשו של מקריב, נצטוו בהקרבת דברים הערבים הטובים והחביבים עליו. והמלח בא גם כן מהשורש הנ"ל, כדי שתהיה

אותה פעולה שלימה, לא תחסר לפי הנהגת האדם דבר, כי אז יתעורר לבו אליו יותר, כי כל דבר ותבשיל מבלי מלח לא יערב לאיש, לא טעמו ולא ריחו, כן יתעורר לעשות כל מעשה שעושה שיהיה שלם ולא יחסר בו פרט כל שהוא, כי יתכן ואותו פרט קטן שיחסר יורגש ויפסיד שאר החלקים, כדמיון התבשיל שיחסר בו רק המלח. ומלבד זה, יש במלח ענין אחר, רומז כי המלח מקיים כל דבר ומציל מן ההפסד והרקבון, כן במעשה הקרבן ינצל האדם מן ההפסד ותישמר נפשו ותשאר קיימת לעד.
רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

נֶפֶשׁ פִּי תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה (ד.ב)

מדוע נקטה התורה בלשון "נֶפֶשׁ פִּי תִחַטָּא" ולא "איש" או "אדם" כמו במקומות אחרים? הרמב"ן מבאר זאת כך: הנה, באופן כללי צריך ביאור, מדוע אדם ששגג צריך להביא קרבן? והרי לא התכוון כלל לחטוא? אלא שהתשובה לכך היא, שגם ללא אשמה וללא כוונת זדון, עצם פעולת החטא משפיעה על נפש האדם ופוגמת בה וטעם הקרבנות על הנפש השוגגת, מפני שכל העוונות יולידו גנאי בנפש, והם מום בה, ולא תזכה להקביל פני יוצרה, רק בהיותה טהורה מכל חטא. ולכן הנפש השוגגת תקריב קרבן, שתזכה לקרבה אל האלוקים אשר נתנה. ומסיבה זו נקט הכתוב ביחס לעבירה בשוגג בלשון "נֶפֶשׁ פִּי תִחַטָּא", כי עיקר הבאת הקרבן על חטאי שגגה, הוא משום השפעת החטא על הנפש, כאמור ובלשון הרמב"ן: "ובעבור זה גם כן הזכיר נפש".

וְהִבִּיא קֶרְבָּנוּ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה....וְאִם פָּכַשׁ יָבִיא קֶרְבָּנוּ (ה. כח. לב)

במשנה האחרונה במסכת כריתות מצינו: רבי שמעון אומר: כבשים קודמין לעיזים בכל מקום (בכל פרשיות הקרבנות, תמיד נאמר כבש ואחר כך עז). יכול מפני שהן מובחרין מהן, ואם כן האומר 'הרי עלי עולה' ויש לו כבש או עז, יביא כבש דוקא? תלמוד לומר "וְאִם פָּכַשׁ יָבִיא קֶרְבָּנוּ לְחַטָּאת" ולפני כן נאמר "וְהִבִּיא אֶת קֶרְבָּנוּ שְׂעִירַת עִזִּים", מלמד ששניהם שקולין, ואיזה מהן שירצה יביא. אלא שאם באמת שניהם שקולים תמה הגאון רבי דוד פארדו, בפירושו "שושנים לדוד" על המשניות עלינו לברר: מדוע בכל זאת הקפידה התורה לכתוב בכל מקום כבשים ואחר כך עיזים? והוא מיישב בתירוץ חריף: בגמרא במסכת שבת (עז:): מסופר שר' זירא שאל את ר' יהודה: מדוע מדרך העולם העיזים הולכות לפני הכבשים? והשיב לו ר' יהודה: כברייתו של עולם, ברישא חשוכא והדר נהורא, החושך קדם

לאור, ואף בענין זה, העיזים השחורות כחושך הולכות לפני הכבשים שצבען לבן. כך הוא בדרך כלל, אולם הלא בקדשים הלילה הולך אחר היום שלפניו, ולכן לענין קדשים הקפידה התורה לכתוב קודם את הכבשים ורק אחר כך את העיזים, כדי ללמדנו שבקדשים הלילה הולך אחר היום, להיפך מבריאת העולם.

ספר "כמוצא שלל רב"

וּנְפֹשׁ פִּי תִּחְטָא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע אִם לֹא יִגִּיד וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ (ה. א.)

כתב בעל הפלא יועץ, רבי אליעזר פאפו זצ"ל שמאמר חז"ל (יומא כג.): כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו, נרמז בפסוק **"נִפְשׁ פִּי תִּחְטָא"**. ומה תקנתו? **"וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים"** כשאדם שומע שמקללים ומבזים אותו, **"וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע"** וברור לו שהתכוונו לפגוע דווקא בו, **"אִם לֹא יִגִּיד"** אך אם הוא לא ישיב למחרפו ויבלום את פיו בשעת המריבה, אזי **"וְנִשְׂא עֲוֹנוֹ"** כי בוודאי ה' יתברך ישא את עווננו, וימחל לו על כל פשעיו.

נִפְשׁ פִּי תִּחְטָא וּמַעְלָה מַעַל בְּה' וְכַחַשׁ בְּעַמִּיתוֹ (ה. כא.)
כתב האור החיים הקדוש, אדם המכחש בעמיתו, פוגע לא רק באדם אחד אלא בכלל ישראל. כי מאחר שכל ישראל כאחד, רעת אחד מהם תסובב רעה לכולם. וזו הכוונה **"וְכַחַשׁ בְּעַמִּיתוֹ"** שנעשה כלל ישראל כחוש בגללו. אמר הרה"ק הביית ישראל זי"ע על פי דברי האור החיים, כשאדם חוטא לה' הוא גורם רעה גם לחבירו, כי כל ישראל ערבים זה לזה. ומאחר שמידה טובה מרובה, כאשר אדם עושה פעולה טובה ומקיים מצוה, בוודאי הוא גורם בזה טובה גם לרעהו, ובזה הוא זוכה ומושפע בעצמו להיות יותר טוב. וכן פירש הרה"ק ר' העניך מאלכסנדר את הפסוק (רות א, יח) **"ותרא כי מתאמצת היא"**, שאחרי שנעמי נוכחה כי מרוב דיבוריה לרות גם היא עצמה הוסיפה בלבה יותר אומץ ביהדות, הבינה שבוודאי שגם רות הושפעה להתגייר בלב שלם.

ספר "ילקוט מאיש לרעהו"

וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרָאשׁוֹ וְחִמְשָׁתָיו יִסֵּף עָלָיו (ה. כד.)
אמרו רבותינו תני רב תחליפא כל מזונותיו של אדם קצובים לו מר"ה ועד ר"ה, חוץ מהוצאות שבתות והוצאות יו"ט והוצאות בניו לתלמוד תורה, ובמדרש רבה (פרשת אמור) מוסיף הוצאת ראשי חודשים, שאם פחת פחתין לו ואם הוסיף הוסיפין לו. כתב בספר **"צמח הצבי"**: ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, היכן רמוז דבר זה בתורה? **"וְשָׁלַם אֹתוֹ"**, מה שמשלם ומוציא הוצאות, ידע שהקציבו לו זאת **"בְּרָאשׁוֹ"** בראש השנה, וממילא יש לו להזהר לא לעשות יציאה מרובה (לשון רש"י שם), אבל **"וְחִמְשָׁתָיו יִסֵּף עָלָיו"**, וְחִמְשָׁתָיו ראשי תיבות וחוץ מהוצאות שבת תורה יו"ט וראש חודש, את אלו **"יִסֵּף עָלָיו"**, שאם הוסיף מוסיפים לו.

ספר "להתעדן באהבתך"

הלכה: דינים הנוהגים אחר הבדיקה

כל מה שנשאר מן החמץ לצורך אכילתו כליל ארבעה עשר ובשחרית של יום ארבעה עשר, יצניענו במקום מיוחד, שלא יתפזר אנה ואנה, ובפרט יש להזהר כשיש ילדים קטנים בבית ולהשגיח עליהם שיאכלו בפנה מיוחדת ולא ישוטטו בשעת אכילתם, כדי שלא יצטרך לבדוק שוב החמץ אחריהם. ולמחרת היום בהתקרב זמן איסור הנאת החמץ יבערנו וישרפנו, לקיים מצות תשביתו שאור מבתיכם. יש לנקות השיניים היטב לאחר גמר סעודת שחרית ביום ארבעה עשר, אחר שסיים אכילת החמץ. וביותר צריך ליזהר בזה מי שיש לו נקבים בשיניו ויש חשש שמא נכנסו שם פירוורי חמץ. ומכל מקום בדיעבד אם לא עשה כן, אין לחוש כל כך, שבוודאי נפגם ונסרח טעם השאריות שבין השיניים אחר שעברו כמה שעות

חזון עובדיה על הלכות פסח

פתגם: לב מרגיש לב.

ספר "שמחלה"

חקירה: ערב (בהלוואה)

משמעבד רק בגלל ההנאה דקא מהימן ליה, או שמקור השיעבוד מפסוקים, וההנאה רק מסלקת את החיסרון של אסמכתא. (קובץ שיעורים בבא בתרא תרמח)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: שמחה

פעם שאל תלמיד את האדמו"ר: רבי, איך אפשר תמיד להיות שמח? האדמו"ר לקח חתיכת עץ קטנה והניח אותה באש. העץ התחיל לבעור ולהוציא אור וחום. הרבי אמר: ראה, גם העץ הקטן נותן אור וחום כשמתקיימת בו הלהבה. כך גם האדם השמחה מתגלה כשאנחנו נותנים לה לבעור מבפנים.

סיפור חסידי

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זויריה, ראובן בן יואז, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוון אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסוון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזיל לאוני. **לעילוי נשמת:** קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוקה, אנדרה סעידו בן פורטונה מסעודה, קרול מזל ארסה בת גבי ז'רגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr